



2021-05-04, reviderad 2021-05-17

Tekniska nämnden

Dnr Ten 2021/63

### **Ordning och reda på avfallet – svar på remiss från miljödepartementet, Regeringskansliet**

#### **Förslag till beslut**

Bygg- och miljöförvaltningens förslag till tekniska nämnden:

1. Yttrandet godkänns och överlämnas till miljödepartementet för fortsatt beredning.
2. Ärendet justeras omedelbart.

#### **Ärendet i korthet**

Järfälla kommun har getts tillfälle att yttra sig över miljödepartementets promemoria Ordning och reda på avfallet. Tekniska nämnden har ombetts yttra sig i ärendet.

Bygg- och miljöförvaltningen har upprättat ett förslag till yttrande. Förvaltningen föreslår att tekniska nämnden godkänner yttrandet och överlämnar det till miljödepartementet, Regeringskansliet, för fortsatt beredning.

#### **Handlingar**

1. Bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse, 2021-05-04, rev. 2021-05-17
2. Förslag till yttrande, 2021-05-17
3. Promemoria Ordning och reda på avfallet Miljödepartementet, 2021-01-29
4. Remiss av Promemoria Ordning och reda på avfallet, 2021-01-29

#### **Bakgrund**

På grund av att bristande avfallshantering hos flera verksamheter inom landet som hanterar avfall så har miljödepartementet tagit fram förslag på lagförändringar som syftar till att förbättra avfallshanteringen och öka tillsynsmyndigheternas möjligheter att säkerställa syftet med miljöbalken.

#### **Analys**

Tekniska nämndens förvaltning välkomnar åtgärder i syfte att avhjälpa bristande avfallshantering, som även möjliggör att avfallshierarkin kan följas, samt att förutsättningarna för cirkulär ekonomi ökar. Syftet går helt i linje med Järfälla kommuns avfallsplan.

Förvaltningen anser att promemorians förslag avseende hantering av icke förorenat naturligt förekommande material som schaktas ur i samband med bygg- och

schaktverksamhet bör samordnas med resultatet av utredningsuppdraget från januari 2021, för att nå bästa effekt. Det är även viktigt att vägledning till kommunerna beaktar utifrån både förslagna förändringar i PM ordning och reda på avfall, samt utifrån utredningen om att hantera schaktmassor.

#### **Barnkonsekvensanalys**

Bygg- och miljöförvaltningen bedömer inte att förvaltningens förslag till beslut påverkar barn och unga i detta skede.

#### **Företagskonsekvensanalys**

Bygg- och miljöförvaltningen bedömer att förvaltningens förslag till beslut inte har någon direkt påverkan på företag i kommunen.

#### **Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

Bygg- och miljöförvaltningen bedömer inte att ärendet har några direkta ekonomiska konsekvenser i detta skede.

#### **Slutsatser**

Förvaltningen föreslår att tekniska nämnden godkänner förslaget till yttrande och överlämnar det till miljödepartementet, Regeringskansliet, för fortsatt beredning.

Johan Bergman  
Bygg- och miljödirektör

#### **Beslutet ska skickas till**

Miljödepartementet, Regeringskansliet  
Samhällsbyggnadsdirektör  
Miljö- och bygglovsnämnden  
Registrator tekniska nämnden

2021-05-17

Tekniska nämnden

Dnr Ten 2021/63

## **Tekniska nämnden i Järfälla kommuns svar på remiss - Ordning och reda på avfallet (regeringskansliets dnr M2021/00207)**

### Bakgrund

Miljödepartementet har lämnat förslag på ändringar som syftar till att förbättra avfallshanteringen och öka tillsynsmyndigheternas möjligheter att säkerställa syftet med miljöbalken. Tekniska nämnden i Järfälla kommun har getts tillfälle att yttra sig över Miljödepartementets promemoria *Ordning och reda på avfallet*.

### Tekniska nämndens inställning i allmänhet

Tekniska nämnden välkomnar åtgärder i syfte att avhjälpa bristande avfallshantering som även möjliggör att avfallshierarkin kan följas samt att förutsättningarna för cirkulär ekonomi ökar.

### Synpunkter och förslag

Tekniska nämnden har valt att fokusera på förslag som avser hantering av användbara massor som schaktas ur i samband med anläggningsverksamhet.

Tekniska nämnden är orolig för de konsekvenser som kan uppstå om användbara schaktmassor klassas som avfall. Att klassa användbara schaktmassor som avfall riskerar att leda till ökad administration, ökade transporter och minskad återanvändning, vilket motverkar syftet med föreslagna förändringar. Dessutom finns det risk för att viktiga investeringar för samhällsutvecklingen både försenas och fördröjas.

Naturvårdsverket gavs 1 januari 2021 i uppdrag utreda hanteringen av jord- och schaktmassor, entreprenadberg och annat naturligt förekommande material som kan användas vid anläggningsarbeten. Tekniska nämnden ifrågasätter om förslagen i promemorian *Ordning och reda på avfallet* ligger i linje med detta uppdrag.

### Slutsatser

Tekniska nämnden anser att användbara schaktmassor inte bör betraktas som avfall samt att promemorians uppdrag bör samordnas med resultatet av Naturvårdsverkets ovannämnda utredning för att nå bästa effekt.



Miljö- och bygglovsnämnden

Dnr Mbn 2021-439

### **Järfälla miljö- och bygglovsnämndens svar på remiss - Ordning och reda på avfallet (regeringskansliets dnr M2021/00207)**

Remiss från miljödepartementet, Ordning och reda på avfallet, M2021/00207, januari 2021.

Miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun har getts tillfälle att yttra sig över Miljödepartementets promemoria *Ordning och reda på avfallet*.

#### **BEDÖMNING**

Miljödepartementet har lämnat förslag på ändringar som syftar till att förbättra avfallshanteringen och öka tillsynsmyndigheternas möjligheter att säkerställa syftet med miljöbalken. Miljö- och bygglovsnämnden (nämnden) beslutar att lämna följande synpunkter på inkommen promemoria *Ordning och reda på avfallet*.

#### **Förslaget till lag om ändring i miljöbalken (1998:808)**

Nämnden är positiv till att *ställande av säkerhet* enligt 10 § införs i miljöbalken. Förslaget innebär dock att höga krav ställs på tillsynsmyndigheten för att kunna bedöma säkerheten. Det är därför angeläget att tillsynsvägledning tydligt anger hur säkerheter ska bedömas.

#### **Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2001:512) om deponering av avfall**

I Promemorian föreslås ändring i 4 § *förordning (2001:512) om deponering av avfall*. Av förslaget framgår att förordningen inte ska tillämpas på *icke förorenad jord* eller *annat icke förorenat naturligt material* som schaktas ur i samband med en byggverksamhet. I detta avseende avses med icke-förorenad jord annat icke-förorenat naturligt förekommande material att uppmätta halter av en förorening inte är högre än bakgrundshalterna. Det behöver tydliggöras vilka kriterier som ska användas vid bedömning av bakgrundshalterna, dvs nationella, regionala eller lokala bakgrundshalter. Det ställer höga krav på verksamhetsutövaren om denne ska ta fram underlag. Förfarandet kan vara fördyrande och försvårar återvinningen samt ställer höga krav på tillsynsmyndigheten att utföra bedömningar.

## **Förslaget till förordning om ändring i miljöprövningsförordningen (2013:251)**

I miljöprövningsförordningen (22, 42, 43, 69 och 70§§) föreslås undantag från tillstånds- och anmälningsplikt gällande *icke förorenad jord* eller *annat icke förorenat naturligt material* vid sortering, behandling och deponering. Om materialet kan återvinnas utan föregående behandling anser nämnden att det finns skäl att undanta dessa från anmälningsplikt. Nämnden ifrågasätter dock att sådan hantering som innebär exempelvis sortering undantas anmälningsplikt. Sådana verksamheter kan kräva en bedömning om buller, dagvattenhantering, damning m.m. En bedömning av lokalisering kan behöva samrådas med tillsynsmyndigheten.

Av promemorian framgår att undantagen i miljöprövningsförordningen ska vara tillämpliga om schaktmassorna användas för anläggningsändamål, tex. bullervallar eller för att återställa urschaktade områden. Det framgår inte om det behöver finnas ett syfte med sådana konstruktionen eller ej. Det finns således en risk att över-skottsmassor bortskaffas genom att bullervallar och att utfyllnader utformas så att onödigt mycket schaktmassor används och avfallet inte fyller någon funktion. Ändringarna innebär att det finns utrymme för olika tolkningar. Det är mycket viktigt att tillsynsvägledning prioriteras.

Undantagen som införs i miljöprövningsförordningen ska enligt promemorian innebära att massorna kan användas *i anslutning till den plats där de schaktades ur*. Enligt promemorian ska detta tolkas som att massorna kan förflyttas mellan olika närliggande projekt, t.ex. längs ett vägbygges sträckning, så länge användningen av materialet inte påverkar markens bakgrundshalter av föroreningar på den plats där det läggs ut. Av promemorian framgår att detta innebär att massorna kan flyttas 100 kilometer längs en vägsträcka för att användas inom en annan del av ett vägprojekt. Det framgår dock att undantaget inte ska omfattas av att massorna flyttas till en plats som inte har en geografisk koppling till platsen för urschaktningen eller inte har en koppling till det projekt som har medfört att massorna har schaktats ur. Däremot framgår att undantaget inte bör vara beroende av att den som bedriver verksamheten där massorna schaktas ur är densamma som den som använder massorna eftersom detta inte påverkar massornas sammansättning. Det behöver förtydligas hur begreppet *i anslutning till den plats där de schaktades ur* ska bedömas.

Av Promemorian framgår att det är de effekter på omgivningen som ska vara utgångspunkten för när det ska ställas krav på tillstånd eller anmälan. De massor som undantas ska vara *icke-förorenade* och kommer således inte att återföra föroreningar till marken eller tillföra marken material som har högre halter av ämnen än markens bakgrundshalter. Det behöver således finnas god kännedom om vilka bakgrundshalter som ska vara tillämpliga i varje enskilt fall eftersom bakgrundshalterna kan variera över så stora avstånd som *i anslutning till den plats där de schaktades ut* innebär enligt promemorian. Utöver en bedömning av bakgrundshalter och innehållet i materialet bör även materialets utlakningsegenskaper beaktas för att kunna bedöma avfallets effekter på omgivningen. Om utlakningsegenskaperna inte beaktas finns en risk att avfallet leder till spridning av föroreningar med okända risker för människors hälsa och miljön.

Halterna för mindre än ringa risk, i Naturvårdsverkets rapport *Återvinning av avfall i anläggningsarbeten* handbok 2010:1, som delvis utgått från bakgrundshalter har underlättat bedömningen vid återvinning av avfall och dess risker på människors hälsa och miljö. Nämnden anser att det är oklart om återvinning fortsättningsvis kommer

att bedömas utifrån dessa halter. Det är viktigt att detta tydliggörs i kommande tillsynsvägledning.

Det behöver tydliggöras hur verksamheten och tillsynsmyndigheten ska hantera andra ämnen än de ämnen som i normalfallet bedöms som mest kritiska. Det kan t.ex. vara nödvändigt för verksamhetsutövaren att göra enskilda bedömningar för att avgöra om avfallet innehåller andra ämnen som kan riskera att orsaka miljöskador, t.ex. potentiellt sura sulfatjordar. Tillsynsvägledning behöver prioriteras.

#### **Föreslagna ändringar av avfallsförordningen (2020:614)**

Nämnden anser att formuleringen enligt föreslaget i *4 kapitlet 14 a §* blir något motsägelsefull då bestämmelsen anger att det kan vara motiverat att lagra avfall längre, dock inte längre än ett år innan avfallet bortskaffas eller tre år innan det återvinns, vilket inte innebär någon förändring mot dagens lagstiftning. Det behöver tydliggöras vad som är avsikten med föreslaget samt hur länge det är lämpligt att lagra avfall i varje enskilt fall. Det behöver även tydliggöras hur tillsynsmyndigheten ska hantera de försvårande omständigheter som nämns i promemorian, bland annat att det är svårt för tillsynsmyndigheten att bedöma hur länge ett avfall har lagrats på en plats. Det är mycket viktigt att tillsynsvägledning prioriteras.

Medverkande tjänstemän: Carolina Östberg